

Περίληψη - Summary

Βασιλική Χειλετζάρη: «Η γυναίκα της Κλασικής εποχής. Σπάρτη-Μακεδονία»

Επανελημμένα η γυναίκα συνέβαλε στη λειτουργία των ανθρωπίνων κοινωνιών. Ο βαθμός συμμετοχής της στον κοινωνικό «οτίβο» καθόρισε και τη θέση της. Έτσι, ενώ σε προγενέστερες, ιστορικά, περιόδους το μητριαρχικό κοινωνικό σύστημα εξύψωσε τη γυναίκα, σε μεταγενέστερες περιόδους παρατηρείται το πατριαρχικό δίκαιο να καταβαρυνώνει τη θέση της. Ακόμα και η κλασική περίοδος, η οποία σημαδεύεται από ποικίλα πνευματικά επιτεύγματα, «καλλιέργησε» την ανισότητα μεταξύ άνδρα και γυναίκας. Το παρόν πόνημα πραγματεύεται την πολυχιδή καθημερινότητα τόσο των ιδιαίτερων Σπαρτιατισσών όσο και των γυναικών της Μακεδονίας.

Η αγωγή των Σπαρτιατισσών στηρίζεται εν γένει στον αθλητισμό. Ο αθλητισμός προσφέρει στη γυναίκα την παροιμιώδη εμφάνιση και την ωθεί στο ζητούμενο της σπαρτιατικής πραγματικότητας, την ευγονία. Ωστόσο, η ευρύτερη παιδεία δε φαίνεται να παραγκωνίζεται, αν και περιορίζεται ως ένα ποσοστό. Στη συνέχεια, εκτίθενται οι σχέσεις μεταξύ των μελών της σπαρτιατικής κοινότητας. Συγκεκριμένα, προβάλλονται το ιδιότυπο τελετουργικό του γάμου καθώς και η ιδιόμορφη έκφραση συναισθημάτων μεταξύ γονέων και παιδιών. Οι πρακτικές τεκνογονίας πιθανόν να είχαν ως επακόλουθο την απουσία μοιχείας ενώ η συνεχής απουσία ανδρών θα ήταν το κίνητρο που εξωθούσε τις νεαρές γυναίκες στην ομοφυλοφιλική δραστηριοποίηση. Όπως σε κάθε κράτος, έτσι και στην Σπάρτη οι γυναίκες δε στερούνται θρησκευτικού συναισθήματος και συμμετέχουν στα αντίστοιχα δρώμενα. Επιπλέον, η Σπαρτιάτισσα φαίνεται να ξεχωρίζει και λόγω της προνομιούχου θέσης της επί του κληρονομικού δικαίου, γεγονός που, εσφαλμένα, την καθιστά υπεύθυνη της παρακμής της σπαρτιατικής πόλης-κράτους.

Αναφορικά με τη Μακεδονία, φαίνεται να ακολουθείται το ίδιο καταστατικό αγωγής με την Αθήνα. Ο οίκος είναι ο χώρος κυριαρχίας της γυναίκας ενώ η ανατροφή των παιδιών ο κύριος ρόλος της. Ο γάμος καθορίζεται αυστηρά από τους άρρενες συγγενείς. Για τους βασιλικούς κύκλους ο γάμος είναι μια έννοια ταυτόσημη με τη «συμμαχία» ή «φιλία». Την ανατροπή του κοινωνικού συστήματος ως προς τον διακριτικό ρόλο των γυναικών επιτυγχάνουν οι γόνοι της δυναστείας των Αργεαδών με την δυναμική ανάμειξη των βασιλομητόρων στη ροή της βασιλικής διαδοχής. Τα περιουσιακά δικαιώματα, σχετικά με τη διαχείριση της γης, παρουσιάζονται διευρυνόμενα και γι αυτές τις γυναίκες. Το δε θρησκευτικό αίσθημα εμφανίζεται έντονο σ' όλες τις κοινωνικές τάξεις με τη γυναίκα να δραστηριοποιείται σε θρησκευτικές και παραθρησκευτικές πρακτικές.

Συμπερασματικά, η Σπαρτιάτισσα διαφοροποιείται ενώ η γυναίκα στη Μακεδονία προσιδιάζει στην κοινότητα αγωγή των γυναικών. Ωστόσο, η στοχοθεσία των κοινωνικών πρακτικών είναι το δεδομένο που τις καθιστά ουσιαστικά ανελεύθερες.

Vasiliki Cheiletzari: «Women in classical era. Sparta-Macedonia»

More often than not women have played a significant role in the function of human societies. Due to their allocation in social “field”, women have been upgraded in previous historical times while they have been degraded in others. Even in the classical period, woman appears inferior to men. This assignment presents the miscellaneous life of both Spartan and Macedonian women.

To begin with, the education of Spartan women is based on physical exercise. Athletics endow these women with their great appearance and allow them to give birth to healthy children. Afterwards, the strange marital ceremony is described and also the expression of feelings and bonds between family members. Adultery doesn't exist and the absence of men drives women to homosexual relationships. Spartan women emphasize the religious feeling by participating in the local worship ceremonies. Moreover, they have rights on parental dowry.

On the other hand, Macedonian women receive education similar to the Athenian women. The house (or “oikos”) is the space of authority for these women and their lifegoal is the raising of their children. Marriage is arranged by male family members and especially for kings it is synonym to alliance. Even if Macedonian women are brought up to be discreet, regal women of Argead dynasty seem to reverse this common perception. This occurs by interfering in the regal succession. Moreover, the religious emotion is as strong as the belief in magic.

In conclusion, Spartan women seem to have a very discrete treatment from other women in Ancient Greek world. On the other hand, the education of Macedonian women is similar to the education of women from other parts of Greece. However, there are some differences. All things considered, the goals of social systems make both Spartan and Macedonian women seemingly liberal women.